Lepelaar © Geert De Clercq

WANDELEN IN DE UITKERKSE POLDER

Rolstoelvriendelijk | 12,4 km

De Uitkerkse Polder, het belangrijkste weidevogelgebied van Vlaanderen, biedt je met zijn 1400 hectare een mooi aanbod van weilanden, grachten, fraaie rietkragen en zilte graslanden.

Hier geniet je van het typische vlakke Vlaanderen. Het open landschap, met nagenoeg geen bomen en hagen, geeft je een gevoel van vrijheid.

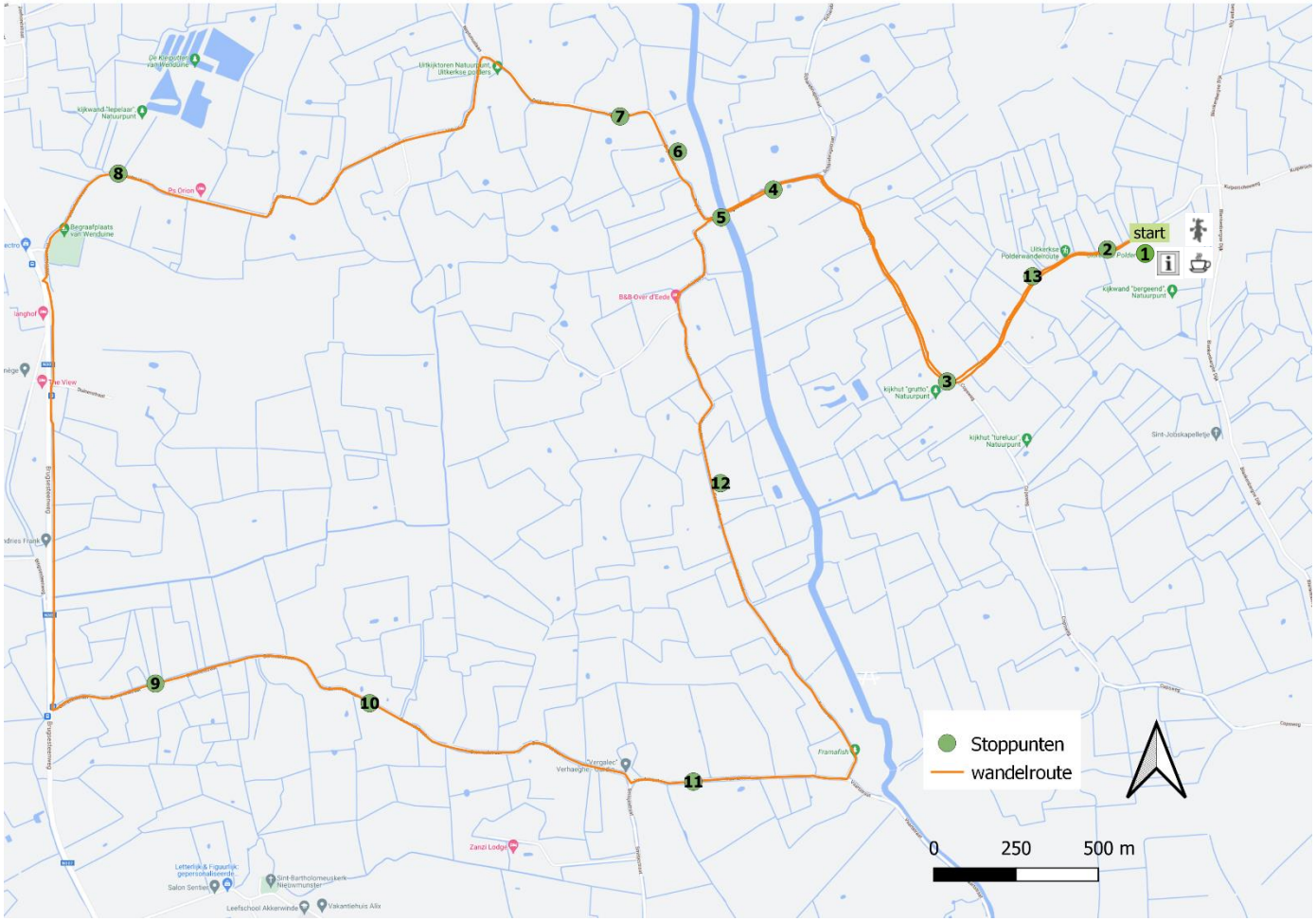
start
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
Stoppunten
wandelroute
0
250
500 m

PRAKTISCH

Vertrekpunt
Bezoekerscentrum Uitkerkse Polder
Kuiperscheeweg 20
8370 Blankenberge

uitkerksepolder@natuurpunt.be - 050 42 90 40
www.natuurpunt.be/bezoekerscentrum-uitkerkse-polder

12,4 km | Oranje / Camino wandelroute

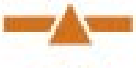

>> Volg de oranje wegwijzers, in combinatie met logo vzw Camino.

Toegankelijkheid en faciliteiten

Bezoekerscentrum met gratis parking

Cafetaria

Honden aan de leiband

Speelnatuur

Toegankelijk voor rolstoelen en kinderwagens

Eten en drinken

Er is een Natuurpunt cafetaria in het bezoekerscentrum.
Betaling via Payconiq of contant (geen Bancontact).

Start | Stop 1: Inleiding

Het landschap waar u zich nu bevindt, is ontwikkeld onder sterke invloed van de mens en de zee. Het gebied strekt zich uit over vier gemeenten: Blankenberge (Uitkerke), De Haan (Wenduine) en meer landinwaarts Zuienkerke en Nieuwmunster. De Uitkerkse Polder is van Europees belang voor het beschermen van het leefgebied van talrijke vogels en voor het behoud van zilte graslanden.

Gebruik tijdens je wandeling zeker de app ObsIdentify om soorten te herkennen.

Stop 2: Veenontginning

De Uitkerkse Polder is een klei-op-veen bodem. Aan het oppervlak bevindt zich een kleilaag met enkele 10-tallen centimeters daaronder een veenlaag. Deze veenlaag is bruikbaar als brandstof en werd daarom niet voor niets vanaf de Romeinse tijd tot begin 20ste eeuw ontgonnen. Dit heeft ervoor gezorgd dat eeuwen nadien op sommige plaatsen een strooksgewijs ontginningspatroon nog waar te nemen is.

Figuur 1: Strooksgewijs patroon veenontginning.

Stop 3: Zilte graslanden

Op het perceel aan uw linkerkant ziet u binnendijkse zilte graslanden. Wanneer in de zomer het oppervlaktewater begint te verdampen, komt vanuit de ondergrond zoute kwel naar boven. Dit zorgt ervoor dat zilte planten zoals melkkruid, schorrenzoutgras, kortarige zeekraal, schorrenkruid, … hier kunnen groeien. Dit opstijgend zout water kan in zeer droge zomers ook de sloten van de grazers brak maken, wat dodelijk kan zijn wanneer het vee dit opdrinkt.

Figuur 2: schorrenzoutgras (A), kortarige zeekraal (B), zulte (zeeaster) (C), melkkruid (D), schorrenkruid (E). ©Geert De Clercq

Stop 4: Hoeve “Blauwe Duivekeet”

Figuur 3: Blauwe Duivekeet

De historische hoeve “Blauwe Duivekeet” is gebouwd in de 18de eeuw. Het woord “Duivekeet” verwijst naar een hoeve die in het Ancien Régime (ca. 1450-1800) een duiventoren mocht hebben. In die tijd was het houden van duiven namelijk streng gereglementeerd en een teken van rijkdom. Het langwerpige woonhuis met zijn witgekalkte muren is een mooi voorbeeld van een typische polderhoeve. In de nabijheid van boerderijen kunnen soorten zoals huiszwaluw, boerenzwaluw, witte kwikstaart en holenduif zich nestelen.

Figuur 4: boerenzwaluw (A), witte kwikstaart (B), holenduif (C). ©Geert De Clercq

Stop 5: Waterpeil

Het waterpeilbeheer is al vele jaren een twistpunt in de Uitkerkse Polder. In de winter en het voorjaar mag het waterpeil maximaal 1,30 m hoog staan volgens het polderbestuur, omdat men voldoende water uit de achterliggende polder wil onttrekken. Hierdoor worden de drassige weides te veel ontwaterd en komen sommige sloten en zelfs oevers volledig droog te staan, wat schadelijk is voor fauna en flora. In de zomer wordt dit waterpeil verhoogd tot maximaal 1,70 m om verzilting en verdroging van de akkers tegen te gaan.

Dit is onnatuurlijk: in normale omstandigheden zou het peil in de winter hoger moeten zijn dan in de zomer. Natuurpunt stelt een minimumpeil van 1,90 m voor doorheen het hele jaar.

Figuur 5: Scharebrug met een manuele waterpeilmeter (geel) en een digitale waterpeilmeter aan de bovenkant van de brug. Waterpeil kan je raadplegen op www.waterinfo.be.

Stop 6: Verlaten historische site

Niet alle sporen van vroegere bewoning zijn zichtbaar in de vorm van polderhoeves. Wanneer u goed kijkt in het landschap, kunt u een aantal verlaten sites zien zoals hier in de Drijfstraat. Deze sites zijn te herkennen aan de nog bestaande walgracht met in het midden een verhoging waarop de boerderij vroeger stond. Op deze manier lag de woning hoger dan de omliggende drassige omgeving.

Figuur 6: Verlaten oude site in de Drijfstraat met de typische walgracht en verhoogd middenstuk.

Stop 7: Grazers

De Uitkerkse Polder is een zeer waterrijk gebied. Hierdoor is het vaak te nat om aan akkerbouw te doen, waardoor het al eeuwenlang gebruikt wordt als grasland voor hoofdzakelijk rundvee. Natuurpunt gaat vrijwillige gebruiksovereenkomsten aan met lokale boeren voor het gebruik van de graslanden. Dit is een win-win situatie: het gras wordt kort gehouden waardoor Natuurpunt niet moet maaien en de boeren hebben meer weiden voor hun koeien.

Figuur 7: Blonde d'Aquitaine koeien met in de achtergrond het centrum van Blankenberge.

Stop 8: Kleiputten

Klei is een grondstof waarmee dakpannen, bakstenen en tegels gemaakt kunnen worden. Om deze reden werd klei sinds de 14de en 15de eeuw tot 2 meter diep afgegraven. Hier bevond zich de laatste steenbakkerij die actief was tot 1961. Vandaag zijn enkel nog de overgebleven putten te zien, die permanent onder water staan en errond een rietmoeras vormen.

Kijkwand 'de Lepelaar' kijkt uit op de kleiputten van Wenduine. Het onverharde toegangspad is tijdens natte periodes niet rolstoeltoegankelijk.

Figuur 8: Wandelpad naar de kijkwand de Lepelaar die uitkijkt op de kleiputten van Wenduine.

Stop 9: Trekvogels en wintergasten

Niet enkel in het voorjaar, maar ook in het najaar is het hier een trekpleister voor vogels. De Uitkerkse Polder ligt op de route van tal van trekvogels die komen uitrusten op weg naar het zuiden zoals de groenpootruiter, zwarte ruiter en oeverloper. Het is ook een overwinteringsplaats voor een grote groep eenden (o.a. smient, wintertaling, slobeend en bergeend) en ganzen (o.a.: kolgans, kleine rietgans en brandgans).

Door de zachte winters van afgelopen jaren zijn ook steeds meer witte reigers te zien. De kleine zilverreiger, de grote zilverreiger en de koereiger zijn vaak te spotten in de nabijheid van koeien en schapen om zo gemakkelijker een prooi te kunnen vangen.

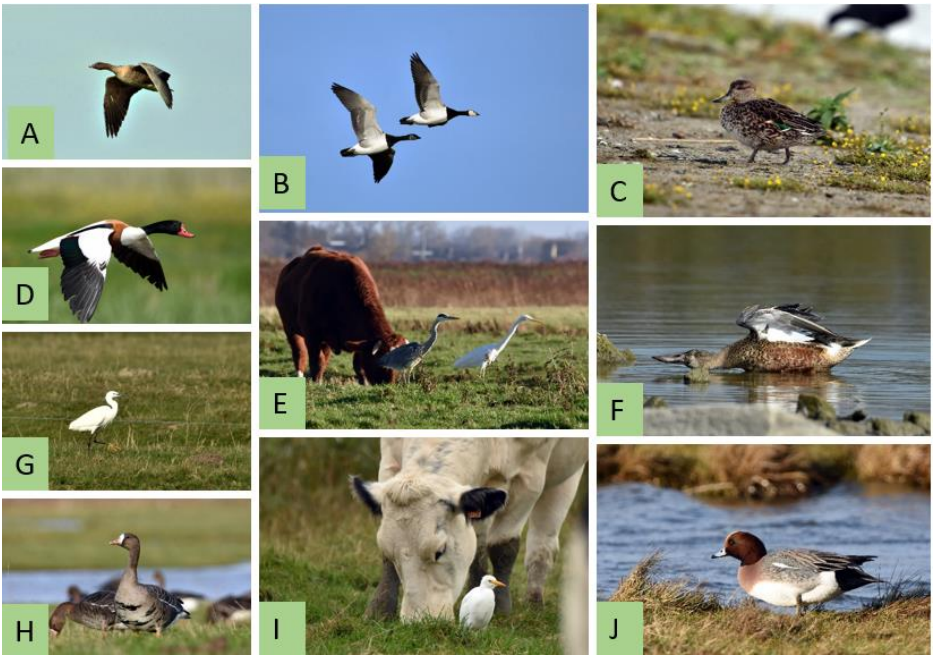

Figuur 9: kleine rietgans (A), brandgans (B), wintertaling (C), bergeend (D), blauwe reiger en grote zilverreiger (E), slobeend (F), kleine zilverreiger (G), kolgans (H), koereiger (I), smient (J). ©Geert De Clercq

Stop 10: Weidevogels

Weidevogels zijn vogels die op graslanden broeden. Door de aanwezigheid van (zilte) graslanden, voedsel en rust is de Uitkerkse Polder de ideale broedplaats. Weidevogels die in het voorjaar gespot kunnen worden zijn onder andere: grutto, tureluur, kievit, zomertaling, scholekster, kluut en watersnip.

Figuur 10: grutto (A), zomertaling (B), kluut (C), scholekster (D), tureluur (E), watersnip (F), kievit (G). ©Geert De Clercq

Stop 11: Bewoners van het riet

We wandelen nu in de Bommelstraat. In de rietkragen van de sloten vindt men voornamelijk zangvogels zoals rietzanger, rietgors en blauwborst. Ook zijn er grotere rietbewoners waar te nemen zoals waterhoentjes, grauwe ganzen en krakeend. Ook een roofvogel, de bruine kiekendief, kan hier in het riet broeden.

Figuur 11: rietgors (A), blauwborst (B), kleine karekiet (C), bruine kiekendief (D), grauwe gans (E), rietzanger (F).

Stop 12: Velduilen

De Koeistraat, waar u zich nu bevindt, is de plaats bij uitstek om velduilen te spotten in de winter. Deze uil wordt bij schemering actief en in koude periodes jaagt hij zelf overdag, voornamelijk op muizen en kleine vogels. Naast de velduil kan je hier in de winter ook andere uilen en roofvogels spotten zoals ransuil, steenuil, buizerd, slechtvalk en blauwe kiekendief.

Figuur 12: torenvalk (A), velduil (B), buizerd (C), ransuil (D), blauwe kiekendief (E).

Stop 13: Middeleeuwse archeologie

Aan uw linkerkant, bevindt zich een archeologische site waar in het jaar 2006 opgravingen zijn gebeurd. Dit leverde schitterende vondsten op zoals benen schaatsen en een benen kam. Deze opgravingen leveren het bewijs dat hier sinds de vroege middeleeuwen (7de eeuw) al permanente bewoning was. In het bezoekerscentrum kunt u deze vondsten bewonderen en vindt u meer informatie omtrent dit archeologisch onderzoek.

Figuur 13: Site waar in 2006 verschillende voorwerpen uit de vroege middeleeuwen zijn gevonden.

Stop 14: Einde

De route eindigt opnieuw aan het bezoekerscentrum. Kom gerust binnen voor een drankje of verdere informatie. Krijgt u maar niet genoeg van de Uitkerkse Polder en wilt u nog meer te weten komen? Aarzel dan niet om een gids bij ons te boeken!

Wilt u lid worden van Natuurpunt? Word dan lid in het bezoekerscentrum en krijg meteen jouw welkomstpakket met fiets- en wandelgids én een gratis drankje!

Contact: uitkerksepolder@natuurpunt.be

Deze rolstoeltoegankelijke wandeling is gemaakt in samenwerking met vzw Camino.

Info: www.caminorolstoeltochten.be
Facebook: www.facebook.com/camino.rolstvriendelijkewandeltochten

Figuur 14: Het bezoekerscentrum.